

Dosarul nr. 2ra-357/23
2-19099315-01-2ra-03032023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – I. Țonov
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Pruteanu, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Valeriu Mitrofan
împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și
Valeriu Pelivan privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație,
obligarea părților să elibereze informația solicitată, repararea prejudiciului cauzat
prin încălcarea dreptului de acces la informații,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care s-
a respins apelul declarat de Valeriu Mitrofan, s-a menținut hotărârea din 02 februarie
2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

Valeriu Mitrofan la 03 mai 2019, 03 iulie 2019, 04 iulie 2019, 16 iulie 2019, 07
august 2019, 09 august 2019, 02 septembrie 2019, 01 noiembrie 2019, 03 martie 2020
și la 05 martie 2020 a depus cereri de chemare în judecată împotriva IP „Centrul de
Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan prin care a solicitat
constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea eliberării informației
solicitată și compensarea prejudiciului moral.

Prin încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 noiembrie 2019 și 15
decembrie 2020 cererile de chemare în judecată înaintate de Valeriu Mitrofan
împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan au
fost conexate într-o singură procedură.

În motivarea cererilor de chemare în judecată Valeriu Mitrofan a menționat că la
08 aprilie 2019 în temeiul cererii nr.01-16/55 a solicitat de la IP „Centrul de Excelență
în Construcții din Chișinău” copia formularelor-tip Elementele de activ și datorii
supuse inventarierii pentru anul 2018 conform Anexelor nr.4-8 aprobate prin ordinul
Ministerului Finanțelor nr.60 din 29 mai 2012 și anume eliberarea următoarelor liste
de inventariere: INV-1 Lista de inventariere a imobilizărilor (Anexa nr.4); INV-2
Lista de inventariere a stocurilor (cantitativ-valorică) (Anexa nr.5); INV-3 Lista de
inventariere a stocurilor (valorică) (Anexa nr.6); INV-4 Lista de inventariere a

bunurilor transmise temporar unor entități (Anexa nr.7); INV-5 Lista de inventariere a activelor în curs de execuție (Anexa 8).

La 15 mai 2019, prin cererea nr.01-16/90 Valeriu Mitrofan a solicitat să-i răspundă la un șir de întrebări și anume câți directori adjuncți sunt angajați la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” cu enumerarea numelui, prenumelui directorilor adjuncți, șefilor de secții și șefilor de subdiviziuni care la moment sunt angajați; care din persoanele enumerate au fost angajate în rezultatul organizării unui concurs organizat de administrația Centrului, din ce cauză la posturile și funcțiile de directori adjuncți, șefi de secții și șefi de subdiviziuni n-au fost organizate careva concursuri privind ocuparea posturilor date, după expirarea termenului stabilit de legislația în vigoare.

Reclamantul a indicat că Direcția generală locativ-comunală și amenajare, prin scrisoarea din 22 mai 2017 l-a informat că în anii 2013 – 2017 au fost perfectate un număr de ordine de repartitie unor persoane care locuiesc în căminul nr.4 din mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi 71/4 și că Direcția nu dispune de o evidență separată a demersurilor înaintate de către organizații la fel și celor în proces de examinare eliberate pentru locatarii apartamentelor din blocul locativ, evidența demersurilor se păstrează la organizația emitentă.

Astfel, la 15 mai 2019 prin cererea nr.01-16/91 a solicitat de la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia demersului înaintat de proprietarul blocului amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi nr.71/4, prin care s-a solicitat eliberarea ordinului de repartitie în cămin pe numele lui Anatol Gîscă.

Valeriu Mitrofan a mai menționat că la 12 mai 2017 Ministerul Educației, în calitate de investitor, SRL „Ozun Cons”, în calitate de antreprenor și IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, în calitate de beneficiar, au semnat contractul de antrepriză nr.17/00693/C, cu valoarea lucrărilor de construcție-montaj în sumă de 28 621 047,57 lei.

Astfel, la 08 iunie 2019 prin cererea nr.01-16/99 reclamantul a solicitat de la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-6 (Bloc de studii. Ventilarea) de recepție a lucrărilor executate pentru luna septembrie 2018 în valoare de 705 043,03 lei. Prin cererea nr. 01-16/98 a solicitat copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcție generală, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 245 476,22 lei. Prin cererea nr.01-16/106 a solicitat copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcție generală, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 833 059,54 lei. Prin cererea nr.01-16/104 a solicitat copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcție generală, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 222 569,24 lei.

Reclamantul a indicat că la 08 iulie 2019 prin intermediul poștei electronice a recepționat o scrisoare expediată de IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, prin care a fost informat că toate actele de recepție a lucrărilor executate de către SRL „Ozun Cons” le poate ridica de la Ministerul Educației și Cercetării, autoritatea care are statut de investitor și este responsabilă de implementarea acestui proiect.

La 06 august 2019, reclamantul s-a adresat cu cerere către IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, prin care a cerut să-i fie eliberată copia documentului contabil ce confirmă faptul că căminul nr.4 din mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi 71/4 este la balanța IP „Centrul de Excelență în Construcții din

Chișinău”, copia documentului de la IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul cadastral teritorial ce confirmă suprafața căminului nr.4 din mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi 71/4, la situația din 30 iulie 2019, copia documentului contabil ce confirmă faptul că o parte din suprafața căminului menționat nu se află la balanța instituției de învățământ.

Reclamantul a mai indicat că la 18 decembrie 2018 a ridicat de la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” copia Raportului privind rezultatele inspectării financiare tematice din 17 septembrie 2018, iar la compartimentul verificarea corectitudinii și perceperii taxei de locațiune/arendă este indicat că în anul 2016 au fost transmise în locațiune chiriașilor suprafețele în mărime de 1987,41 m.p.

Astfel, la 29 ianuarie 2019 prin cererea nr.01-16/15 prin a cerut să-i fie eliberate documentele contabile ce confirmă persoanele cărora în anul 2016 le-au fost transmise în chirie suprafața de 1987,41 m.p.

La 13 septembrie 2019 prin cererea nr.01-16/164 Valeriu Mitrofan a solicitat de la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze lista nominală a chiriașilor care locuiesc în căminele IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, mărimea datoriilor acumulate față de IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, la 31 august 2019 și lista agenților economici care arendează spații de la IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și mărimea datoriilor față de IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, la data de 31 august 2019.

La 04 februarie 2020 reclamantul s-a adresat cu cererea nr.01-16/37 prin care a cerut să-i fie eliberată copia proceselor-verbale ale ședințelor consiliului profesoral din luna decembrie 2019.

La 03 februarie 2020 s-a adresat cu cerere nr.01-16/04 prin care a cerut să-i fie eliberată copia Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada august 2019.

Reclamantul a susținut că toate documentele solicitate prin cererile înaintate către IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, au un caracter public și nu cad sub incidența informației oficiale cu caracter limitat. Însă, contrar prevederilor art.16, alin.(1) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, în 15 zile lucrătoare nu a primit răspunsuri la cererile înaintate, nu i-au fost eliberate documentele solicitate, fiind încălcate termenele și procedura de soluționare a cererii de acces la informație.

Valeriu Mitrofan a indicat că prin încălcarea dreptului de acces la informație pârâții i-a cauzat suferințe psihice.

Astfel în legătură că nu i-au fost satisfăcute cererile privind accesul la informații, se consideră îndreptățit de a înainta prezentele cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat:

- constatarea acțiunilor sau inacțiunilor directorului Centrului de Excelență în Construcții, Valeriu Pelivan ca ilegale și abuzive prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații cerută prin cererea nr.01-16/55 din 08 aprilie 2019, constatarea încălcării dreptului de acces la informații în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze documentele solicitate, repararea prejudiciului cauzat în mărime de 1 000 lei cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului;

- constatarea acțiunilor sau inacțiunilor directorului IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” Valeriu Pelivan ca ilegale și abuzive prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații cerute prin nr.01-16/90 din 15 mai 2019, constatarea încălcării dreptului reclamantului privind dreptul de acces la informație în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i răspundă la întrebările formulate și repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei,

- constatarea acțiunilor sau inacțiunilor directorului IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, Pelivan Valeriu ca ilegale și abuzive prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații cerută la 15 mai 2019 prin cererea nr.01-16/91, constatarea încălcării dreptului reclamantului privind dreptul de acces la informație legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia demersului înaintat de 11 proprietarul blocului amplasat în mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi, 71/4 pentru Anatol Gîscă pentru care s-a solicitat eliberarea ordinului de repartiție în cămin, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei;

- constatarea încălcării dreptului de acces la informație în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate, prin cererile nr.01-16/99, nr. 01-16/98, 01-16/104 și nr.01-16/106 din 08 iunie 2019, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze reclamantului copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-6 (Bloc de studii. Ventilarea) de recepție a lucrărilor executate pentru luna septembrie 2018 în valoare de 705 043,03 lei, copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcții generale, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 245 476,22 lei, copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcții generale, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 833 059,54 lei, copia procesului-verbal de deviz nr.2-1-3 (Bloc de studii. Lucrări de construcții generale, marca SA) de recepție a lucrărilor executate în valoare de 222 569,24 lei, semnate de Ministerul Educației și Culturii, IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, SRL „Ozun Cons”, responsabil tehnic și diriginte de șantier, repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei pentru fiecare încălcare separată;

- constatarea încălcării dreptului de acces la informație în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate la 06 august 2019, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia documentului contabil solicitat, repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, în mărime de 1 000 lei

- declararea acțiunilor ori inacțiunilor directorului IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, Valeriu Pelivan ca ilegale și abuzive prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații cerute prin cererea nr.01-16/15 din 29 ianuarie 2019, obligarea directorului Valeriu Pelivan și IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia documentului sau a documentelor contabile ce confirmă persoanele cărora în

anul 2016 le-au fost transmise în chirie suprafețele de 1987,41 m.p., repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei;

- constatarea încălcării dreptului de acces la informație de către IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate, prin cererea nr.01-16/164 din 13 septembrie 2019, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”, să-i elibereze documentele solicitate, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei.

- constatarea încălcării dreptului de acces la informație în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate prin cererea nr.01-16/37 din 04 februarie 2020, obligarea IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” să-i elibereze copia proceselor-verbale ale ședințelor consiliului profesoral din luna decembrie 2019, repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei.

- constatarea încălcării dreptului de acces la informație în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate prin cerere nr.01-16/04 din 03 februarie 2020, obligarea Centrului de Excelență în Construcții să-i elibereze copia Registrului de evidență lunară a livrărilor și procurărilor pentru perioada august 2019, repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații în mărime de 1 000 lei.

Prin hotărârea din 02 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins acțiunea depusă de către Valeriu Mitrofan împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea părților să elibereze informația solicitată, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informații. (f.d.228, vol. II)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de către Valeriu Mitrofan, la 02 martie 2022, în termen.(f.d. 1,vol.III)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 29 noiembrie 2022 a respins apelul declarat de către Valeriu Mitrofan, a menținut hotărârea din 02 februarie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (f.d.101,102-122)

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Valeriu Mitrofan, prin care a solicitat repunerea recursului în termen, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, hotărârea instanței de fond și anularea încheierilor instanței de fond privind conexarea cererilor de chemare în judecată într-o singură procedură, emiterea unei decizii privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de către acesta împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație și repararea prejudiciului moral. (f.d. 126-146, vol.VI)

În motivarea recursului Valeriu Mitrofan a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, totodată a menționat că instanțele de judecată nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele, care au o importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile instanței de apel expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, normele de drept material și normele de drept procedural au fost aplicate eronat, decizia emisă constituie o restricție în realizarea accesului la justiție, astfel îngrădindu-i dreptul de acces liber la justiție.

Recurentul a indicat că respingerea acțiunii, în lipsa unei teme legal, ar afecta nu numai drepturile părților la un proces echitabil dar și încrederea părților în actul justiției, urmând astfel, de înlăturat viciul respectiv, de către instanța care a emis hotărârea.

La fel a menționat că instanțele de judecată nu au supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz pentru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Prin recursul depus prin intermediul poștei electronice, recurentul Valeriu Mitrofan a solicitat și repunerea recursul în termen.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 29 noiembrie 2022, expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, la 25 ianuarie 2023. (f.d. 123, vol.VI)

În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că nu se va expune asupra solicitării recurentului privind repunerea recursului în termen, ori acesta a fost depus la 06 februarie 2023, în termen.

Curtea Supremă de Justiție a expediat copia recursului intimății IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău”. La 10 martie 2023 intimata a recepționat copia recursului fapt atestat prin avizul de recepție DS8004525055AS, însă până la data examinării recursului nu a prezentat opinia asupra argumentelor invocate de către Valeriu Mitrofan. (f.d. 170)

Dat fiind faptul că instanța de recurs a comunicat intimății copia recursului, lipsa unei referințe din partea acesteia nu va împiedica Curtea să examineze recursul în fond.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (1) și (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, art. V, pct.1–9, pct.11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă, recursul declarat de către Valeriu Mitrofan, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestora, însă procedura de examinare conform noilor reglementări.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Completul de judecată consideră imperioase dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului reținute în cauza Zubac v. Croația (hotărârea din 05 aprilie 2018) potrivit cărora, din moment ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației și al Convenției, nu putea exista nicio așteptare, în baza Convenției sau de altă natură, potrivit căreia Curtea Supremă trebuia să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți, în consecutivitatea evenimentelor care au avut loc până la depunerea acțiunii.

Astfel, probatoriul acumulat la materialele dosarului demonstrează că Valeriu Mitrofan la 03 mai 2019, 03 iulie 2019, 04 iulie 2019, 16 iulie 2019, 07 august 2019, 09 august 2019, 02 septembrie 2019, 01 noiembrie 2019, 03 martie 2020 și la 05 martie 2020 a depus cereri de chemare în judecată împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan prin care a solicitat, în temeiul Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, constatarea încălcării dreptului de acces la informație și compensarea prejudiciului moral.

Prin încheierea din data de 14 mai 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a declinat competența judecătorului specializat în materie civilă de la examinarea cauzei în procedura contenciosului administrativ. (f.d.15, vol. I)

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin încheierea din data de 27 iunie 2019 a suspendat procesul și a remis Curții de Apel Chișinău cauza pentru soluționarea conflictului negativ de competență. (f.d.21-22, vol.I)

Prin încheierea din 09 iulie 2019 Curtea de Apel Chișinău a constatat lipsa conflictului negativ de competență și a remis cauza spre examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. (f.d.27-31, vol.I)

Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin încheierile din 11 noiembrie 2019 și 15 decembrie 2020 a conexas într-o singură procedură cererile de chemare în judecată înaintate de Valeriu Mitrofan împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan privind constatarea încălcării dreptului de acces la

informație, obligarea părților să elibereze informația solicitată, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informații.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 02 februarie 2022, a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Valeriu Mitrofan împotriva IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea părților să elibereze informația solicitată, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informații. (f.d. 228, vol. II, 3-54, vol. VI)

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din data de 29 noiembrie 2022, a respins apelul declarat de către Valeriu Mitrofan, a menținut hotărârea din 02 februarie 2022 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, reținând că hotărârea instanței de fond este întemeiată și legală, fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural. (f.d.101,102-122, vol.VI)

Din analiza deciziei instanței de apel din data de 29 noiembrie 2022 rezultă că cererea de apel a fost examinată de către un complet specializat în materie civilă de drept comun, în baza normelor de drept procedural prevăzute de Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele dosarului în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că prezenta cauză a fost examinată cu încălcarea normelor de drept jurisdicționale, eroare ce nu a fost corectată de către instanța de apel, fapt ce impune casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

La caz, Valeriu Mitrofan prin cererea de chemare în judecată a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație și compensarea prejudiciului moral cauzat ca urmare a nesatisfacerii de către IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan a cererilor depuse la 08 aprilie 2019 cu nr.01-16/55, la 15 mai 2019 cu nr.01-16/91, la 18 iunie 2019 cu numerele 01-16/99, 01-16/98, 01-16/106, 01-16/99, la 02 septembrie 2019 cu nr. 02, la 29 ianuarie 2019 cu nr.01-16/15, la 13 septembrie 2019 cu nr.01-16/64, la 04 februarie 2020 cu nr.01-16/37 și la 03 februarie 2019 cu nr.01-16/04.

Instanța de recurs menționează că obiectul pretențiilor înaintate de către Valeriu Mitrofan este reglementat de Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, în vigoare la momentul depunerii cererilor privind accesul la informații.

Astfel, potrivit art. 4, alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Conform art. 5 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000, furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale.

Potrivit cadrului legal menționat, raportat la obiectul pretențiilor înaintate de către Valeriu Mitrofan, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că IP „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și directorul Valeriu Pelivan

sunt subiecți al Legii nr. 982 din 11 mai 2000, iar activitatea acestora cade sub incidența art. 5, alin. (2).

În conformitate cu 21, alin. (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă.

Norma de drept enunțată prevede expres că acțiunile privind accesul la informație se examinează de către instanța de contencios administrativ.

Instanța de recurs evidențiază faptul că legislatorul, atât la adoptarea Legii privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000 în vigoare la data depunerii acțiunii, cât și la adoptarea Legii privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09 iunie 2023 în vigoare la 08 ianuarie 2024 a reglementat că acțiunile privind revendicarea încălcării dreptului de acces la informațiile se examinează expres de instanța de contencios administrativ competentă.

Prin urmare, legiuitorul a optat pentru ca pretențiile persoanelor care se consideră lezate într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații să fie examinate în instanța de contencios administrativ, în baza Codului administrativ și nu în procedura contencioasă.

În conformitate cu 191, alin. (1) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

Aliniatul (4) a aceleiași prevederi legale stipulează că Curțile de apel soluționează și cererile de apel împotriva hotărârilor și recursurile împotriva încheierilor emise de judecătoria.

Prin prisma art. 192 din Codul administrativ rezultă că în cadrul curților de apel se instituie complete specializate de judecatori pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel fără temei legal a reținut cauza spre examinare în procedura contencioasă ca instanță de drept comun, deși urma să o soluționeze în fond în procedura contenciosului administrativ, având în vedere că competența examinării acestei cauze este a instanței de contencios administrativ.

În conformitate cu art. 199, alin. (1) și (3) din Codul administrativ dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența aceleiași instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, își declină competența și remite președintelui de instanța dosarul spre redistribuire aleatorie.

Prevederile alin.(1) și (2) se aplică corespunzător și în cazul în care judecătorului sau completului de judecată competent pentru examinarea cauzelor civile i se repartizează o acțiune de contencios administrativ.

Pornind de la obiectul de examinare care vizează accesul la informații de interes public, cererea de apel trebuia să fie examinată de către completul specializat de judecatori pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, în baza Codului administrativ în coroborare cu Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, în vigoare la momentul depunerii cererilor privind accesul la informații, dar nu să fie examinată în procedură contencioasă, de către instanța de drept comun.

Astfel, în condițiile în care pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ în instanțele de judecată, inclusiv la curțile de apel au fost instituite complete și/sau colegii specializate de judecători, Curtea de Apel Chișinău, la acceptarea apelului în procedură, *ab initio*, reieșind din natura litigiului și pretențiile reclamantilor, trebuia să stabilească competența jurisdicțională, adică judecarea cauzei în ordine de apel urma a fi dispusă cu aplicarea normelor de contencios administrativ de un complet specializat în examinarea cauzelor în contencios administrativ din cadrul Curții de Apel Chișinău.

În această ordine de idei și prin prisma normelor sus-enunțate, instanța de recurs consideră că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de competență or, prezenta cauză s-a aflat spre judecare în ordine de apel, în procedura contencioasă, dar de fapt urma să fie examinată ordinea contenciosului administrativ.

Conform art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Liberul acces la justiție, consacrat la art. 20 din Constituție, semnifică faptul că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care îngrădesc drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei.

Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit căreia exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept. Nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 61).

În același timp, art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează ca prim aspect al procesului echitabil, înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând, având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

Conjunctura descrisă supra denotă că Curtea de Apel Chișinău a pregătit superficial cauza pentru dezbateri judiciare și nu a verificat competența sa de a judeca cauza în ordine de apel, iar în consecință a încălcat normele de drept procedural.

În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată necesitatea admiterii recursului, cu casarea integrală a deciziei din 29 noiembrie 2022 și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru o nouă judecare, în alt complet de judecată specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de circumstanțele constatate și să reexamineze cauza prin prisma normelor de contencios administrativ, într-un complet de judecată, format în baza art. 192 alin. (1) din Codul administrativ,

precum și să emită o hotărâre legală, care să conțină răspunsuri la toate cerințele din acțiune și argumentele invocate în cererea de apel, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente.

În conformitate cu art. 431, art. 445, alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Valeriu Mitrofan.

Se casează integral decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții din Chișinău” și Valeriu Pelivan privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea pârâților să elibereze informația solicitată, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului de acces la informații, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă